

Suomen Tilintarkastajat ry:n tekniset huomiot – HE38/2026 vp

- Hallituksen esityksessä ehdotetaan kirjanpitolain 3 luvun 1 a §:ään uutta 6 momenttia, jonka mukaan muun muassa "Jos kestävyysraportointitarkastaja on antanut tiedoista tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 5 c §:ssä tarkoitetun lausunnon, se on liitettävä toimintakertomukseen." Olemme lausunnossamme talousvaliokunnalle tuoneet esiin, että vapaaehtoisessa, sopimusperusteisessa kestävyystietojen varmennuksessa varmentajan antaman varmennuslausunnon osalta ei tule viitata tilintarkastuslakiin.

Toteamme lisäksi teknisenä havaintona, että varmentajan lausuntoa ei tule ohjeistaa liittämään suoraan toimintakertomukseen. Varmentajan lausunto tulee liittää vasta tilinpäätöksen allekirjoitusten ja tilintarkastuskertomuksen jälkeen, mikä on myös raportointikausilla 2024 ja 2025 vakiintuneen markkinakäytännön mukaista. Kiinnitämme huomiota myös siihen, että mainittu 5 c § koskee tilintarkastajan lausuntoa tuloverokertomuksesta, joka ei liity esityksessä käsiteltävään asiaan ja on siten virheellinen viittaus.

- Hallituksen esityksen perustelutekstissä sivulla 16 todetaan, että "mahdollinen määräys kestävyysraportoinnin varmentajan valinnasta yhtiöjärjestyksessä jää vaikutuksettomaksi, koska tällaisella pörssiyhtiöllä ei enää ole lakisääteistä velvoitetta raportointiin." Toteamme, että mainittu määräys on saatettu ottaa yhtiöjärjestykseen myös muusta kuin hallituksen esityksessä mainitusta syystä. Siksi johtopäätös, jonka mukaan yhtiöjärjestyksen määräys jää vaikutuksettomaksi, on liian pitkälle menevä ja ehdoton. Osakkailla on oltava oikeus yhtiöjärjestyksen määräyksellä jatkossakin rajoittaa hallituksen oikeutta päättää osakkaiden tahdon vastaisesti olla sitoutumatta kestävyysraportointiin.
- Lisäksi toteamus yhtiöjärjestysmääräyksen vaikutuksettomuudesta on yhtiöoikeudellisesti epäselvä. Lähtökohtaisesti yhtiöjärjestyksen määräyksiä on noudatettava myös silloin, kun ne ylittävät lainsäädännön vähimmäisvaatimukset. Esitys näyttää samalla johtavan tilanteeseen, jossa raportointivelvollisuuden rajojen ulkopuolelle jäävissä yrityksissä hallitus voisi päättää toimintakertomuksen laajuudesta sekä kestävyysraportointitarkastajan valinnasta yhtiöjärjestyksen määräysten vastaisesti. Näkemyksemme mukaan tällainen asetelma yhtiöoikeuden näkökulmasta ei ole asianmukainen.

- Esitetyssä KPL 7 luvun 11a §:n 2 momentin ensimmäisessä virkkeessä tulisi ilmeisesti viitata 1 momenttiin.
- Kestävyysraportointia koskevan sitoutumisen johdonmukaisuus: Ehdotetun sääntelyn tavoitteena on selkeyttää kestävyysraportointia siten, että yritys joko sitoutuu kestävyysraportointiin siihen liittyvine lakisääteisine velvoitteineen tai raportoi vapaaehtoisesti valitsemistaan kestävyysseikoista ilman, että raporttia nimetään laissa tarkoitetuksi kestävyysraportiksi. Kirjanpitolakiin esitetyn 7 luvun 1 §:n uuden 7 momentin sanamuoto ei kuitenkaan yksiselitteisesti estä sitä, että yritys voisi laatia kestävyysraportille asetetut vaatimukset täyttävän asiakirjan ja nimetä sen kestävyysraportiksi ilman täysimääräistä sitoutumista kestävyysraportointiyritykselle asetettuihin velvoitteisiin. Mikäli tarkoituksena on estää tällainen menettely, tämä tulisi nimenomaisesti kieltää laissa. Selkeyden vuoksi sääntelyssä tulisi lisäksi todeta, että kestävyysraportointiin sitoutuminen merkitsee kaikkien siihen liittyvien velvoitteiden noudattamista, mukaan lukien kestävyysraportin varmentajan valinta yhtiökokouksessa tilintarkastuslain mukaisesti.